

X4.22

Κυριακάτικα

Χρυσή 8/2/87

Ανθός που σκοτώνει (βίντεο)

Ακριβώς δυο μέρες προτού ανακοινωθεί η νέα πυρηνική δοκιμή των Ηνωμένων Πολιτειών στη Νεβάδα, είδαμε μια ταινία στο βίντεο με τον αγγλικό τίτλο "Desert Bloom", δηλαδή «Ανθός της ερήμου». Η ταινία είναι παραγωγής 1986 και έχει τα εξής επεξηγηματικά: «Η δραματική αυτή ιστορία, μας περιγράφει το πορτραίτο μιας οικογένειας, η οποία επιβιώνει και θριαμβεύει σε ένα κόσμο που αλλάζει γρήγορα».

Δεν ξέρω πού βρίσκουν αυτές τις περιλήψεις και για ποιο σκοπό τις βάζουν οι έμποροι των βίντεο. Αν κρίνω πάντως από το πιο πάνω, το μόνο που κάνει είναι να παραπλανήσει τον θεατή. Γιατί πρόκειται για μια πέρα για πέρα αντιπολεμική ταινία και μάλιστα μια ταινία αξιόσμων. Εστω και αν μήνυμα της δεν είναι κραυγαλέο, εστω και αν πράγματι στην επιφάνεια βρίσκεται μονάχα το οικογενειακό δράμα μιας μέσης οικογένειας.

Η υπόθεση εκτυλίσσεται στο Λας Βέγκας, κάπου στην δεκαετία του πενήντα... την πόλη που βρίσκεται πιο κοντά στο πεδίο πυρηνικών δοκιμών της Νεβάδας, εκεί στην έρημο, όπου έγινε και η πρόσφατη δοκιμή. Ο πρωταγωνιστής, ο Τζακ (το ρόλο του αποδίδει υπέροχα ο γνωστός ηθοποιός Γιον Βόιτ), είναι ένας τραυματίας απόστρατος, παντρεμένος σε δεύτερο γάμο με την μητέρα τριών κοριτσιών, και ιδιοκτήτης βενζιναδίκου στην έρημο, πούναι ταυτόχρονα αλκοολικός με κρίσεις νευρασθένειας, κατάλοιπα του πολέμου. Επιπλέον είναι φανατικός αντικομμουνιστής, όπως και οι περισσότεροι ήρωες της ταινίας. Ας μην ξεχνούμε, ότι βρισκόμαστε στην εποχή του Μακάρθυ και του πολέμου στην Κορέα και ο ψυχρός πόλεμος διene και παίρνει.

Στο μεταξύ στην οικογένεια δημιουργούνται πολλά προβλήματα. Η μεγάλη κόρη, ύστερα από μια έντονη σύγκρουση αποφασίζει να φύγει από το σπίτι, και κάποια στιγμή χάνεται μέσα στην έρημο, παραμονές της ατομικής έκρηξης. Τελικά όλα πάνε καλά, το κορίτσι επιστρέφει, ο πατριός μετανοεί και όλοι βγαίνουν στη βεράντα να παρακολουθήσουν το θέαμα της έκρηξης. Καθώς ανεβαίνει το τρομακτικό μανιτάρι, όλοι θαυμάζουν και η μικρότερη κόρη αφήνει ένα επιφώνημα: Τι όμορφο που είναι... Το δε ραδιόφωνο θριαμβολογεί, να λοιπόν που είμαστε ακόμα ζωντανοί...

Όπως είπα και πιο πάνω η ταινία δεν κάνει αντιπολεμικό κήρυγμα. Παρακολουθεί απλώς μια μέση οικογένεια μέσα στην άγνοια της, μέσα στη ρουτίνα της, καθώς και τον περίγυρο της, μια μικρή επαρχιακή πόλη που ξαφνικά γίνεται το επίκεντρο του καινούργιου γεγονότος. Η μητέρα μάλιστα γιορτάζει κάποια στιγμή γιατί την δέκτηκαν για δουλειά μέσα στο πεδίο δοκιμών κι έτσι αποκτά οντότητα, και φυσικά και μεγαλύτερη αμοιβή.

Ο πατέρας βάζει στο γκαράζ του αφίσες υπέρ της βόμβας και εναντίον του κομμουνισμού και στην τελική σκηνή, φοράει όλη την πολεμική του εξάρτηση και κάθεται με το του-

ΕΛΛΗΣ ΠΑΙΟΝΙΔΟΥ

φέκι στην πόρτα να πολεμήσει τους κομμουνιστές.

Στα σχολεία τα παιδιά διασκεδάζουν κάνοντας μάθημα πώς να αντιδράσουν σε περίπτωση ατομικής έκρηξης. Κι όλα αυτά μέσα σε μια ατμόσφαιρα ευθυμίας και ανεμελιάς λες και πρόκειται για αστειό.

Γυρισμένη η ταινία τριάντα πέντε χρόνια μετά την πρώτη εκείνη δοκιμή, τώρα που τα πράγματα έχουν φτάσει στο πιο επιαλτικό τους σημείο, γίνεται φοβερά επίκαιρη, και ενδιαφέρουσα.

PAN: ΑΚΙΡΑ ΚΟΥΡΟΣΑΒΑ

Θα ήθελα με δυο λόγια να αναφερθώ και σε μια άλλη αντιπολεμική ταινία μ' όλο που για αυτήν γράφτηκαν ήδη τόσα πολλά. Πρόκειται για το πολυβραβευμένο PAN του μεγάλου Ιάπωνα σκηνοθέτη Ακίρα Κουροσάβα που κυκλοφορεί κι όλας στον τόπο μας σε βίντεο. Το PAN είναι μια μεταφορά του Σαιξπηρικού «Βασιλιά Αηρ» κάπου στην Ιαπωνία του 16ου αιώνα, όπου ένας άρχοντας σαμουράι αφού περνά μια ολόκληρη ζωή πολεμώντας, σκοτώνοντας και κατακτώντας εδάφη, αποφασίζει να ξεκουραστεί και μοιράζει όλα τα πλούτη και τους στρατούς του στους τρεις γιους του. Τότε αρχίζει η διχόνοια μεταξύ τους και τελικά αλ-

ληλοσκοτώνονται στην προσπάθειά τους να κατακτήσει ο καθένας για λογαριασμό του όλη την περιουσία.

Εδώ ο Κουροσάβα με την ιδιοφυία του μας δίνει το μήνυμά του με διαφορετικό τρόπο μέσα από σύμβολα και μύθους, όμως το μήνυμά είναι ξεκάθαρο: Ο πόλεμος φέρνει πόλεμο και τίποτα δεν μένει όρθιο στο τέλος. Ο γέρο άρχοντας, τρελλός από απόγνωση τριγυρίζει στις αχανείς εκτάσεις που είχε κατακτήσει σπέρνοντας τον θάνατο και στα κάστρα που είχε κάψει. Και στο τέλος θα πεθάνει κι αυτός πάνω από το πτώμα του τελευταίου γιου, που ήταν ο μόνος πιστός σ' αυτόν.

Η εκπληκτική σκηνοθεσία και η άσογη φωτογραφία της ταινίας μεταφέρουν τον θεατή σ' ένα κόσμο σχεδόν εξωπραγματικό, που είναι και ο σκοπός πιστεώ του σκηνοθέτη, για να δώσει όχι μια ρεαλιστική πραγματικότητα αλλά ένα αιώνιο σύμβολο.

Τα κοστούμια πήραν βραβείο Οσκαρ και η ταινία πήρε το βραβείο καλύτερης ταινίας του 1985.

«ΜΙΣΤΕΡ ΛΑΒ»

Ο «Κύριος Αγάπη», είναι ο τίτλος μιας συμπαθητικής αγγλικής ταινιούλας (παραγωγής 1985) που καταπιάνεται με τη μοναχική ζωή του κηπουρού Ντόναλντ που σ' όλη του τη ζωή η μεγαλύτερη του επιθυμία ήταν να αγαπηθεί από μια τουλάχιστο γυναίκα. Μετά τον θάνατο του δημιουργείται ο θρύλος πως ο Ντόναλντ ήταν ένας εκπληκτικός εραστής και πως όλες οι γυναίκες έπεφταν στα γόνατά του. Του κάνουν μνημείο και έρχονται οι τουρίστριες για να θαυμάσουν τον «Κύριο Αγάπη».

Πρόκειται για άλλη μια ταινία που αγγίζει το αιώνιο θέμα της μοναξιάς του ανθρώπου και της ανάγκης του για λίγη θαλπωρή. Αυτή τη φορά όμως ιδωμένο από ένα άλλο φακό, με το γνωστό αγγλικό χιούμορ, ανάλαφρα, χωρίς δάκρυα, με χαμόγελο, που κάπου όμως στο κατακάθι έχει μια πίκρα.

Μια ταινία που ξεκουράζει με τη δροσιά και την ανθρώπινη ατμόσφαιρα της και με τον σωστό κινηματογραφικό τρόπο που είναι γυρισμένη.